

Nieuwsbrief

De zomervakantie staat voor de deur. Wij kijken terug op een schooljaar waarin we, samen met jullie, onze rugzak mochten vullen met waardevolle inzichten, inspirerende gesprekken en mooie ontmoetingen in de scholen. We gaan de zomer in met dankbaarheid voor de verbindingen die zijn ontstaan en het gezamenlijke leren dat we dit jaar weer mochten meemaken.

In onze rugzak zit deze zomer ook een diverse stapel boeken. Van nieuwe publicaties op ons vakgebied, tot romans en verhalen die ons even helemaal losmaken van het dagelijks ritme. Soms zoeken we verdieping, soms is het tijd voor luchtigheid – allebei even waardevol.

We laten ons voor deze zomer onder andere inspireren door het boek *Tijd tekort, tijd genoeg* van Margriet Sitskoorn. Zij laat op prachtige wijze zien hoe we zelf invloed hebben op ons tijdsgevoel. Hoe we, door bewust te kiezen, de tijd niet hoeven te laten wegglijpen, maar hem kunnen vullen met betekenisvolle ervaringen. Het gaat er niet om hoeveel tijd we hebben, maar hoe we hem beleven. Een mooie uitnodiging om deze zomer écht stil te staan bij wat je aandacht wilt geven – zowel in ontspanning als in professionele groei. We wensen jullie een zomer toe waarin je tijd hebt én tijd ervaart. Voor rust, reflectie, voor inspiratie en voor alles waar je energie van krijgt. En natuurlijk: we kijken ernaar uit om elkaar in het nieuwe schooljaar weer te ontmoeten, met rugzakken vol nieuwe verhalen.

Marjolein en Corrinne

Inhoud:

- Inleiding
- Wist je dat....
- Interview
- Nieuwe visual
- Ervaringen
- Hybride trajecten
- Goed van start
- PLG systeemdenken

In verbinding blijven: Wist je dat...

In alles wat we doen, staat leren in verbinding centraal. Hieronder delen we enkele mooie ontwikkelingen, inspirerende successen en nieuwe kansen om samen verder te groeien.

- ... we ontzettend blij zijn met alle waardevolle contacten die we het afgelopen jaar in de scholen hebben gehad? Samen leren, ontwikkelen en het goede voor de kinderen blijven doen, blijft de kern van ons werk!
- ... de nieuwe visual van de lerende organisatie is gepubliceerd? Een frisse en heldere weergave van hoe samen leren binnen én tussen scholen eruit kan zien. Verderop in de nieuwsbrief hier meer over te lezen is.
- ... we blij zijn met de mooie nieuwe opdrachten die alweer gepland staan? Zowel bestaande als nieuwe scholen weten ons te vinden.
- ... we trots zijn dat Marjolein ook komend jaar weer een mooi aanbod voor leiders verzorgt bij het AVS.
- ... de vraag naar toerusting van kartrekkers van bovenschoolse netwerken toeneemt? Steeds meer besturen weten dat ze bij ons aan het juiste adres zijn voor begeleiding, advies én duurzame ontwikkeling van hun netwerken.
- ... de aanmeldingen voor de hybride trajecten Boeiend Onderwijs en Lezen en Luisteren met Begrip alweer binnenstromen? Fijn om te merken dat deze trajecten zo goed aansluiten bij wat scholen nodig hebben.
- ... het traject Coaches Verbinden – speciaal voor coördinatoren in de school – volgend schooljaar weer van start gaat? Een traject gericht op het versterken van een professionele cultuur en samen leren in de praktijk.
- ... we ook achter de schermen volop in ontwikkeling zijn? Nieuwe ideeën, nieuwe materialen en steeds meer maatwerk voor jullie als scholen/besturen met ons specifieke kenmerk: creëren van samenhang.
- ... we enorm uitkijken naar alle mooie samenwerkingen die er komend schooljaar aankomen? Er is al veel gepland, en er is altijd ruimte om aan te haken!
- ... we natuurlijk ook zin hebben in de zomervakantie? Even opladen, meer tijd besteden aan onze gezinnen om daarna weer vol energie samen verder te bouwen aan Leren in Verbinding!

“Van werkblad naar betekenis:

Hoe lezen weer gaat leven op de Ark”

Interview met Ark-directeuren Annemarie Ermis en Liesbeth Rodink van Stichting Fluenta.

Over hun ervaringen met Leren in Verbinding (LIV).

Wat was de aanleiding om als Ark met Leren in Verbinding (LiV) in zee te gaan?

Liesbeth: “We hoorden goede verhalen over Marjolein. Begrijpend lezen is meer dan een methodiek of een vakgebied. Op deze manier leren kinderen de wereld lezen. Dat past bij hoe we als Ark willen zijn.”

Annemarie: “Ik kende Marjolein al van een andere school en had goede ervaringen met haar.

We waren op zoek naar visie. Marjolein weet dingen te verbinden en helpt ons steeds terug te gaan naar de bedoeling.”

Wat is waardevol gebleken in het traject?

Annemarie: “Dat we konden aansluiten bij wat we al hebben. De theorie werd verbonden aan de praktijk, vooral tijdens de coachingsdagen. Het zien van elkaars lessen en samen vormgeven aan onze visie was heel waardevol.”

Liesbeth: “Marjoleins enthousiasme werkt aanstekelijk, ook in de reflectieve vergaderingen. Door Marjoleins manier van kijken leerden we hoe we zelf krachtgericht naar lessen kunnen kijken en kregen we handvatten om het zelf te kunnen doen.”

Welke inzichten hebben jouw rol als schoolleider veranderd?

“We zijn met andere lessen ook de klassen in gegaan en hebben geleerd samen te leren. We spelen nu nog bewuster in op onze populatie. We hebben geleerd te zien wat er al is.”

Welke bijdrage heeft LiV hierin gehad?

LiV hielp ons de theorie te verbinden aan de praktijk en gaf handvatten om onze visie concreet te maken. Marjolein bracht betrokkenheid, deskundigheid en dacht steeds met ons mee.

Welke verandering zagen jullie bij jullie collega's?

“Er is meer passie voor lezen en luisteren met begrip ontstaan. Leerkrachten durven los te laten, hebben vertrouwen gekregen om zelf lessen te ontwerpen en stellen elkaar vragen. Liesbeth: “Eerst gaven ze een werkblad begrijpend lezen.” Annemarie glimlacht: “Dat gebeurt echt niet meer.” Leerkrachten zoeken elkaar vaker op. Eén collega heeft zelfs een katalyserende rol; we roosteren haar uit zodat ze anderen kan helpen met onder andere rijke teksten, wat iedereen enthousiast maakt.”

Welke verandering zagen jullie bij de kinderen?

“Ze hebben meer plezier in lezen gekregen. Ze ervaren dat wat op papier staat, ook over de wereld gaat – er is een echte transfer. Ze zeggen zelfs: ‘We hebben al lang geen begrijpend lezen gedaan’, terwijl ze volop aan het leren zijn. Ouders gaan thuis meer voorlezen, ook NT2-boeken, waardoor kinderen thuis meer taal meekrijgen.”

Tot slot

“We willen hierop voortbouwen, bijvoorbeeld met voorlezen in het bejaardentehuis. In het najaar hebben we nog een studiedag over schrijven en tekstbegrip. Marjoleins betrokkenheid, wetenschappelijke kennis en deskundigheid helpen ons hierin steeds verder.”

links Annemarie en rechts Liesbeth

De Lerende Organisatie: Een klassieker in een nieuw jasje

Samen bouwen aan lerende scholen

Het gedachtegoed van De Lerende Organisatie is springlevend. Het afgelopen jaar sloegen Karin Brascamp & Douwe Bilder van De Lerende Schoolleider en Marjolein & Corrinne de handen ineen om de vijf disciplines van Peter Senge opnieuw te verkennen én praktisch toepasbaar te maken voor de onderwijspraktijk van nu.

Waarom nu?

De vraagstukken in het onderwijs zijn complexer dan ooit. Wendbaarheid, een lerende cultuur en eigenaarschap zijn essentieel om als school goed te kunnen inspelen op deze uitdagingen.

Systeemdenken, zoals Senge dat al in De Vijfde Discipline (1992) beschreef, helpt scholen om voorbij de waan van de dag te kijken en te bouwen aan duurzame ontwikkeling.

De vijf disciplines praktisch vertaald

Wat begon als een gedeelde fascinatie voor Senge's theorie groeide uit tot een inspirerend leerproces waarin de vijf disciplines niet alleen bestudeerd, maar ook doorleefd werden:

- *Persoonlijk Meesterschap* - blijven leren en ontwikkelen
- *Gedeelde Visie* - samen werken aan wat je echt wilt creëren
- *Mentale Modellen* - bewust omgaan met diepgewortelde overtuigingen
- *Teamleren* - als team echt samen groeien
- *Systeemdenken* - zicht krijgen op het grotere geheel

Het resultaat? Een nieuwe, krachtige visualisatie van de lerende organisatie die direct toepasbaar is voor schoolleiders en teams. Geen extra methodiek of losse interventie, maar een denkkader dat verbinding en samenhang creëert tussen wat er al is.

Theorie die in de praktijk tot leven komt

De nieuwe visual is niet alleen bedoeld als praatplaat, maar als praktisch hulpmiddel bij:

- Het versterken van gedeelde visie en eigenaarschap
- Het stimuleren van diepgaand teamleren
- Het ontwikkelen van duurzame schoolontwikkeling
- Het versterken van leiderschap en systeemgericht denken

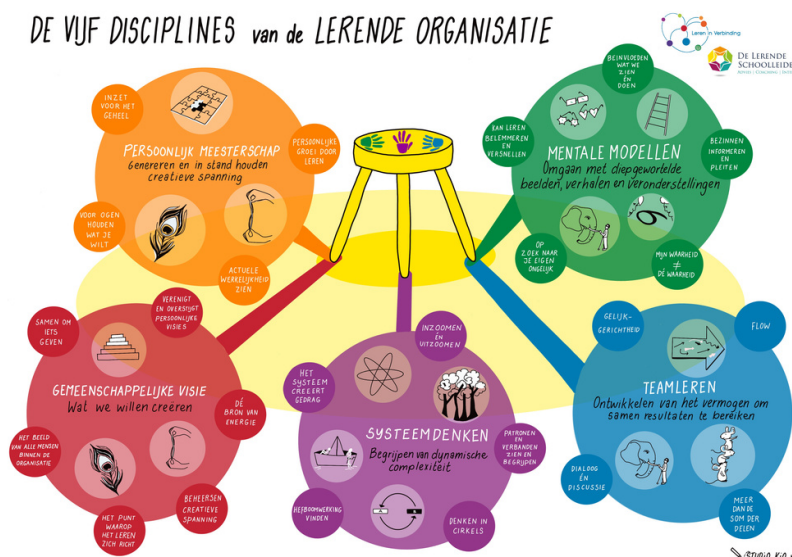
Bij de AVS Academie bieden Karin, Douwe en Marjolein inmiddels drie leergangen aan die schoolleiders ondersteunen in het bouwen aan een lerende organisatie. De leergangen zijn geaccrediteerd bij het Schoolleidersregister PO en bieden een mooie mix van theorie, reflectie en praktijk.

Download en meer informatie

De visual is gratis te verkrijgen, door een bericht naar [deze link](mailto:marjolein@lereninverbinding.com) te sturen. en te bestellen als groot formaat via [onze webshop](#).

Wil je meer weten over ons aanbod of samen aan de slag? Neem gerust contact op of bekijk het aanbod bij de [AVS Academie](#). Voor een incompany traject denken we graag mee om dat te doen wat in jullie setting nodig is.

DE VIJF DISCIPLINES van de LERENDE ORGANISATIE

Ervaringen van deelnemers hybride traject

BOEIEND ONDERWIJS: KLEINE STAPPEN GROOT EFFECT IN DE KLAS

Van direct toepasbare werkvormen tot verdiepend samenwerken met collega's: in dit traject leerden deelnemers hoe boeiend onderwijs in hun klas en school tot leven komt.

Wat betekent het om écht boeiend onderwijs te geven? Hoe zorg je ervoor dat kinderen niet alleen meedoen, maar actief betrokken zijn en eigenaarschap ervaren in hun leerproces? Dit schooljaar gingen deelnemers uit verschillende scholen met deze vragen aan de slag in het hybride traject Boeiend Onderwijs. In een combinatie van online bijeenkomsten, literatuur, praktijkopdrachten en uitwisselingen met collega's ontdekten zij hoe boeiend onderwijs in hun klas en school tot leven kan komen.

Vragen

Deelnemers startten het traject met uiteenlopende vragen: Wat is boeiend onderwijs eigenlijk? Hoe pas ik dit praktisch toe? Hoe kan ik mijn collega's meenemen in deze manier van werken? Het traject bleek voor velen niet alleen een kennismaking met nieuwe werkvormen en denkmodellen, maar ook een ontdekkingsstocht naar de kracht van visuele hulpmiddelen, systeemdenken en het activeren van kinderen op een betekenisvolle manier.

Toepasbaar

Wat veel deelnemers waardeerden, is dat het traject direct toepasbaar is in de praktijk. Zo werd bijvoorbeeld de gedragspatronengrafiek (GPG) ingezet bij jonge kinderen, met verrassende resultaten. Kinderen konden niet alleen het verhaal goed navertellen, maar waren ook actief betrokken bij het ordenen en visualiseren van wat ze leerden.

Leren in verbinding met jezelf en je collega's

Naast de praktische handvatten was er veel aandacht voor samen leren. Door het delen van lessen, successen en leermomenten groeide niet alleen de individuele professionaliteit, maar ook het onderlinge vertrouwen en de inspiratie binnen teams. Een deelnemer schrijft: "Ik merk dat ik mijn eigen rugzak nu lekker aan het vullen ben en ik kan mijn collega's inspireren. We doen stiekem al meer met boeiend onderwijs dan we soms denken."

Verschuiving

Het traject bracht ook een verschuiving in denken: "Het zweet moet op de juiste ruggen staan." Niet de leerkracht, maar het kind mag hard aan het werk zijn. Deze mindset zorgde ervoor dat deelnemers hun lessen bewuster gingen ontwerpen, zodat kinderen echt uitgedaagd werden.

Een waardevol vervolg

De deelnemers kijken positief terug op de bijeenkomsten: "Ze vlogen voorbij en de online sessies boden focus en verdieping." Veel deelnemers hebben concrete plannen om boeiend onderwijs komend schooljaar nog steviger te integreren. Denk aan het bewuster inzetten van relatiecirkels, het opbouwen van visuele hulpmiddelen door het jaar heen en het verder lezen en toepassen van verdiepende literatuur. Het hybride traject Boeiend Onderwijs laat zien dat het mogelijk is om leren direct te verbinden aan de praktijk, met ruimte voor eigen tempo en verdieping. Het is een traject dat blijft doorwerken in de klas, in teams én in de manier waarop scholen naar onderwijs kijken.

Ervaringen van deelnemers hybride traject

LEZEN EN LUISTEREN MET BEGRIP

Groeien in lezen en luisteren met begrip: Een persoonlijke leerreis

Het hybride traject Lezen en luisteren met begrip blijkt in de praktijk veel impact te hebben. Dat laten de reflecties van de deelnemers zien. Ieder op eigen wijze bracht het eigen leren in beeld. Er werden liedjes geschreven, gedichten gemaakt of een reflectie a.d.h.v. een gedragspatroongrafiek gemaakt.

Van kennis opdoen naar toepassen in de klas

In het begin van het traject lag de focus vooral op het verkennen van de online leeromgeving. Het toepassen van de nieuwe kennis kwam pas vanaf maart goed op gang, na de eerste bijeenkomst. Het inzicht in de rol van visuele vormgevers, het doel van woordwebben en de specifieke inzet voor NT2-leerlingen gaf direct nieuwe mogelijkheden voor ieders praktijk. Praktische toepassingen, zoals pre-teaching met prentenboeken en het uitbreiden van de woordenschat met woordenschatkaartjes, werden enthousiast opgepakt.

Een leerproces met pieken en dalen

Na een periode van groei, volgde ook groeidipjes. Drukte voor en na vakanties zorgden ervoor dat het toepassen van nieuwe inzichten wat wegzakte – een herkenbare realiteit in de schoolpraktijk. Maar de tweede bijeenkomst gaf weer nieuwe energie en inspiratie. De deelnemers experimenteerden verder met verschillende visuele hulpmiddelen, zoals het venn-diagram en de schijf van drie en gingen steeds vaker hogere orde denkvragen te stellen. Dit bracht het begrip bij de kinderen echt naar een hoger niveau: ze kregen even denktijd, maar gaven vervolgens prachtige antwoorden.

Vertrouwen in vervolg en groei

De deelnemers kijken met vertrouwen vooruit. Na de zomervakantie worden de opgedane kennis en vaardigheden weer actief opgepakt en verder uitgebouwd. Het is een mooi voorbeeld van hoe een leerproces niet rechtlijnig verloopt, maar zich ontwikkelt in fases, met ruimte voor groei én herstel.

Dit persoonlijke verhaal laat zien dat het hybride traject Lezen en luisteren met begrip niet alleen kennis overdraagt, maar ook uitnodigt tot blijvend leren en durven proberen – precies wat we kinderen ook willen meegeven.

Gedicht als reflectie

Alle leerlingen zaten gebogen over het papier
Maar ze snapten er geen snars van
Iedereen riep: Wat staat er hier?!

De meester raakte in paniek en volledig in de stress
En ging daarom snel bij juf Corrinne op bijles

De cursus die hij volgde was tof en super hip
En met de toepasselijke naam: lezen en luisteren met begrip

We startten met enkele personen met onderwijstalent
Maar dat aantal werd al snel vermenigvuldigd met 133 1/3
procent

Al snel gingen we met vormgevers aan de slag
En gebruiken die in de klas nog net niet elke dag

Van groep 1 tot en met groep 8 slepen we ze nu
zonder enig probleem
Door elk artikel, verhaal, recept, gedicht, blog,
lied, betoog, uiteenzetting, stappenplan,
beschouwing, column, advertentie, handleiding,
etc.
heen!

**Paul Hekhuis, leerkracht groep 8 op de
Zuidvliet in Kortgene**

Hybride trajecten

START NIEUW SCHOOLJAAR

Sinds 5 jaar zijn we met de hybride trajecten, lezen en luisteren met begrip, boeiend onderwijs en coaches verbinden actief. Telkens weer geven de deelnemers aan dat het voor hun individuele ontwikkeling een meerwaarde is geweest, dat de kwaliteit van hun onderwijs verbeterd is door het unieke concept van de hybride trajecten. De trajecten geven ruimte om tijd en plaats onafhankelijk te leren en in contact te zijn met collega's van buiten de eigen school en stichting. Dit ervaren de deelnemers als rijk en leerzaam. Tevens geven de trajecten taal om in het team het onderwijsinhoudelijk gesprek te voeren over dat wat er in educatie echt toe doet.

Data boeiend onderwijs 25/26: 4 november, 13 januari, 24 februari (online)

Data lezen en luisteren met begrip 25/26: 4 november, 13 januari, 24 februari (online)

Coaches Verbinden: 7 oktober (online), 21 november (fysiek), 15 januari (online), 17 maart (online), 11 mei (online)

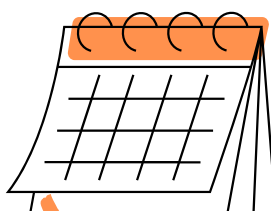
Meer informatie en aanmelden

PLG Systeemdenken deze ronde gemist? Er komt een nieuwe ronde bij de AVS!

In deze Professionele Leergemeenschap (PLG) leert de schoolleider actief de tools van systeemdenken in te zetten. Je observeert en begrijpt de school als een lerende organisatie, zoals beschreven door Peter Senge in zijn boek "de vijfde discipline". Senge identificeert vijf cruciale disciplines waarop beleid zich moet richten. Samen verkennen we de kernpijlers van een lerende organisatie: aspiratie, communicatie en het begrijpen van complexiteit (oftewel systeemdenken/verbinding).

Als leider ontwerp en voer je zelfstandig een betekenisvolle actie uit, ondersteund door systeemdenken en critical friends. Dit verandert de manier waarop je leidinggeeft en draagt bij aan de ontwikkeling van de organisatie en de gemeenschap.

Meer informatie

Nieuwe data:

Donderdag 2 oktober 2025
donderdag 13 november 2025
dinsdag 9 december 2025
dinsdag 3 februari 2026

Goed van start

NIEUW AANBOD: IN VERBINDING MET JEZELF

Wij staan voor verbinding met elkaar, de theorie, de wereld en zeker ook met jezelf. Vanuit "in verbinding met jezelf" werkten we het thema: "Goed van start", uit. De focus lag op zelfzorg gedurende het schooljaar: balans vinden tussen werk en privé, rust bewaren ondanks een groeiende to-do lijst, en grenzen bewaken. Tijdens een programma met theorie en opdrachten, ontstaan nieuwe perspectieven en zo formuleren deelnemers een eerste intentie voor komende periode. We maken gebruik van een habit-tracker die kan bijdragen om nieuw gedrag te ontwikkelen.

Een van de deelnemers van voorgaande sessies deelde dit recent met ons: "Aan het begin van het jaar hebben wij zo'n fijne training van jullie gehad. Ik heb er nog steeds zoveel aan. Ik merk dat ik zoveel effectiever werk en minder pieker over wat ik "moet" doen. Dus alsnog bedranks, voor mij is het heel fijn geweest! Nog steeds!! Interesse in dit aanbod? Neem gerust contact op met Corrinne.

